

Emma Goldman

Mihin minä uskon

1908

Sisältö

I Koskien omaisuutta	4
II Koskien hallintoa	5
III Koskien militarismia	6
IV Koskien sanan ja lehdistön vapautta	9
V Koskien kirkkoa	10
VI Koskien rakkautta ja avioliittoa	10
VII Koskien väkivallan tekoja	12

”Mihin minä uskon” on monesti ollut roskajournalistien hyökkäyksen kohteena. Minusta on levitetty niin vertahtavia ja sekavia kertomuksia, ettei ole mikään ihme, että keskiverto ihminen saa sydämentykytyksiä pelkästä Emma Goldmanin nimen mainitsemisestakin. Onpa huono juttu, ettemme enää elä aikoja, jolloin noitia poltettiin roviolla tai heistä ajettiin pahaa henkeä pois kiduttamalla. Sillä Emma Goldman on todellakin noita! On totta, ettei hän sentään syö pikkulapsia, mutta hän tekeekin paljon pahempia asioita. Hän valmistaa pommeja ja juonittelee kuninkaallisten päänmenoksi. Hui!

Tällainen vaikutelma yleisöllä on minusta ja mielipiteistäni. Sen vuoksi on *The World* –lehdelle kunniaksi, että se antaa lukijoilleen ainakin mahdollisuuden saada tietää, millaisia minun mielipiteeni todella ovat.

Edistyksellisen ajattelun historian tutkija on hyvin tietoinen siitä, että jokaista aatetta on sen alkuvaiheessa vääristely ja että sellaisten aatteiden kannattajia on aina parjattu ja vainottu. Ei tarvitse edes mennä kahden tuhat vuoden taakse – aikaan, jolloin Jeesuksen ilosanomaan uskovia heitettiin areenalle ja vankityrmiin – tajutakseen, kuinka vähän suuria vakaumuksia ja vilpittömiä uskovaisia on ymmärretty. Edistyksen historia on kirjoitettu niiden miesten ja naisten verellä, jotka ovat uskaltaneet kannattaa epäsuositua asiaa, kuten esimerkiksi mustan miehen oikeutta omaan ruumiiseensa tai naisen oikeutta sieluunsa. Jos siis jo muinaisista ajoista lähtien Uusi on aina kohdannut vastustusta ja tuomitsemista, miksipä minun vakaumukseni olisi vailla orjantappurakruunua?

”Mihin minä uskon” on pikemminkin prosessi kuin lopullisuus. Lopullisuudet ovat jumalia ja hallituksia, ei ihmisen älyä varten. Vaikka Herbert Spencerin vapauden määritelmä olisikin paras aiheesta muodostettu yhteiskunnan poliittisena perustana, elämä on kuitenkin enemmän kuin määritelmät. Taistelussa vapauden puolesta, kuten Ibsen on niin osuvasti huomauttanut, on kyse *taistelusta* vapauden puolesta, eikä niinkään paljon sen saavuttamisesta – ja tuo taistelu kehittää kaikkea sitä, mikä on voimakkainta, päättäväisintä ja hienointa ihmisluonteessa.

Anarkismi ei kuitenkaan ole pelkkä prosessi, joka kulkisi eteenpäin ”synkin askelin” vääristellen kaikkea elollisessa kehityksessä tapahtunutta positiivista ja rakentavaa. Anarkismi on huomiota herättävä protesti, vieläpä kaikkein militantimmalla tyypillä. Se on niin täydellisen kompromissiton,

periksi antamaton ja läpitunkeva voima, että se voittaa sitkeimmätkin hyök-
käykset ja pitää puoliaan niiden kritiikkiä vastaan, jotka oikeastaan ovat
manalleen menevän aikakauden viimeisiä torven soittajia.

Anarkistit eivät suinkaan ole yhteiskunnallisen kehityksen passiivisia
katselijoita; päinvastoin heillä on erittäin positiivisia päämääriä ja keinoja
koskevia käsityksiä.

Jotta saisin itseni ymmärretyksi mahdollisimman selkeästi käyttämättä
liikaa tilaa, sallikaa minun käsitellä uskomuksiani aiheen mukaan:

I Koskien omaisuutta

”Omaisuus” merkitsee herruutta esineiden suhteen ja noiden esineiden
käytön kieltämistä toisilta. Niin kauan kuin tuotanto ei vastannut normaalia
kysyntää, institutionaalisella omaisuudella saattoi ollakin tietty *raison d’être*.
Täytyy kuitenkin vain kääntyä taloustieteen puoleen saadakseen tietää, että
työn tuottavuus on muutaman viimeisen vuosikymmenen aikana kasvanut
niin valtavasti, että se ylittää normaalin kysynnän satakertaisesti, eikä omai-
suus siten ole pelkästään este hyvinvoinnille vaan myös kaiken edistyksen
jarru, tappava vastus. Nimenomaan yksityinen herruus esineisiin ja asioihin
tuomitsee miljoonat ihmiset pelkiksi mitättömyyksiksi, eläviksi ruumiiksi
vailla omaperäisyyttä tai aloitekykyä, pelkiksi lihasta ja verestä koostuviksi
ihmiskoneiksi, jotka kasaavat röykkiöittäin varallisuutta muille ja saavat sii-
tä itselleen palkaksi vain harmaan, tylsän ja viheliäisen olemassaolon. Minä
uskon, ettei mitään todellista varallisuutta, todellista yhteiskunnallista vau-
rautta voi olla olemassakaan niin kauan kuin se perustuu ihmisten henkiin –
nuorten, vanhojen ja vielä syntymättömien elämiin.

Kaikki radikaalit ajattelijat myöntävät, että tämän kauhistuttavan asioiden
tilan perustava syy on siinä, (1) että ihmisen täytyy myydä työvoimaansa
ja (2) että hänen taipumuksensa ja harkintakykynsä ovat alisteisia herran
tahdolle.

Anarkismi on ainoa filosofia, joka kykenee ja tuleekin tekemään lopun
tästä nöyryyttävästä ja ihmisarvoa alentavasta tilanteesta. Anarkismi eroaa
kaikista muista teorioista, koska se kiinnittää huomion siihen, että ainoastaan

ihmisen kehityksen, hänen fyysisen hyvinvointinsa, piilevien ominaisuuksiensa ja luontaisten taipumustensa tulee määrätä hänen työnsä luonne ja sen olosuhteet. Vastaavasti ihmisen fyysiset ja mentaaliset arvostelmat sekä hänen sielunsa kaipaukset ratkaisevat sen, kuinka paljon hän kuluttaa. Uskoakseni tämä voi toteutua ainoastaan sellaisessa yhteiskunnassa, joka perustuu tuotantoryhmien, löyhästi yhteenliittyneiden kommuunien ja yhteisöjen vapaaehtoiseen yhteistyöhön, ja joka lopulta kehittyy intressien solidaarisuuden avulla vapaaksi kommunismiksi. Vapautta sanan laajassa merkityksessä tai harmonista kehitystä ei voi olla niin kauan kuin rahanneet, kaupalliset näkökohdat ovat ratkaisevassa asemassa määrätessään yksilön käyttäytymistä.

II Koskien hallintoa

Uskon, että hallinto, järjestäytynyt auktoriteetti tai valtio on tarpeellinen *ainoastaan* ylläpitämään tai suojelemaan omaisuutta ja monopoleja. Ainoastaan tässä tarkoituksessa ne ovat osoittautuneet tehokkaiksi. Kaikki maailman suurmiehet ovat tuominneet hallinnon kelpaamattomaksi tukemaan yksilön vapautta, ihmisen hyvinvointia ja yhteiskunnallista harmoniaa – jotka yksin muodostavat todellisen järjestyksen.

Sen vuoksi uskon anarkistitoverieni lailla, että lainsäädännölliset säädökset ja asetukset sekä perustuslailliset lausekkeet ovat loukkaavia. Ne eivät ole koskaan saaneet ihmistä tekemään mitään, mitä hän ei tekisi tai voisi tehdä älynsä ja temperamenttinsa nojalla, eivätkä ne ole koskaan estäneet ihmistä tekemästä mitään, mitä hän on pakotettu samojen ohjenuorien nojalla tekemään. Millet'n maalaileva kuvaus ”Kuokkija”, Meunierin kaivostyöläisiä käsittelevät mestariteokset, jotka ovat auttaneet työläisiä kohoamaan alenta-vasta asemastaan, Gorkin kuvaukset alamaailmasta ja Ibsenin psykologiset analyysit ihmisen elämästä eivät olisi koskaan voineet olla hallinnon aikaansaamia, eivätkä mitkään lakisäädökset tai poliisin pamppu olisi koskaan kyenneet pistäneet toimimaan sitä henkeä, joka saa ihmisen pelastamaan lapsen hukkumasta tai raajarikkoisen naisen palavasta talosta. Uskon – ja itse asiassa tiedän – että kaikki, mikä on ihmisessä hienoa ja kaunista, ilmenee ja pitää puoliaan hallinnosta riippumatta, ei siitä johtuen.

Anarkistit ovat siksi oikeassa olettaessaan, että anarkismi – so. hallinnon puuttuminen – takaa laajimman ja suurimman alan esteettömälle ihmisen kehitykselle, joka on todellisen yhteiskunnallisen edistyksen ja harmonian kulmakivi.

Mitä tulee tyypilliseen vastaväitteeseen, jonka mukaan hallinto hillitsee rikoksia ja paheita, niin siihen eivät usko enää edes lainsäätäjät itse. Tämä maa käyttää miljoonia dollareita säilyttääkseen ”rikollisensa” telkien takana, ja kuitenkin rikollisuus aina vain lisääntyy. Tämä asioiden tila ei varmastikaan johdu lakien riittämättömyydestä! Yhdeksänkymmentä prosenttia rikoksista on omaisuusrikoksia, joilla on juurensa taloudellisessa epätasa-arvoisuuksamme. Niin kauan kuin se jatkuu, saamme muuttaa jokaisen lyhtypylvään hirsipuuksi ilman, että sillä on minkäänlaista vaikutusta keskuudessamme vallitsevaan rikollisuuteen. Perinnöllisyystekijöistä johtuvia rikoksia ei taatusti koskaan voida hoitaa laeilla. Me tiedämme jo tänäkin päivänä, että sellaisia rikoksia voidaan ehkäistä tehokkaasti vain käytössämme olevilla parhailla nykyaikaisilla lääkintäkeinoilla sekä ennen kaikkea syvemmillä toveruudella, ystävyydellä ja ymmärtämyksellä.

III Koskien militarismia

En käsittelee tätä aihetta erikseen, syystä että se kuuluu hallinnon alaan, ellei olisi niin, että ne, jotka voimakkaimmin vastustavat uskomuksiani sillä perusteella, että niissä kannatetaan väkivaltaa, ovat militarismin puolustajia.

Tosiasia on, että anarkistit ovat ainoita todellisia rauhan puolustajia; ainoita ihmisiä, jotka tekevät lopun militarismin kasvusta, joka on nopeasti muuttamassa tämän aiemmin vapaan maan imperialistiseksi sortovallaksi.

Militaristisuus on armottominta, sydämettömintä ja raakalaismaisinta mitä on. Se vaalii instituutiota, jolle ei ole olemassa minkäänlaista oikeutusta. Tolstoita lainatakseni sotilas on ammattimainen ihmisen tappaja. Hän ei tapa nautinnosta kuten villi tai tunnekuohussa kuten murhaaja. Hän on sotilaallisten esimiestensä kylmäverinen, mekaaninen ja tottelevainen väline. Hän on valmis leikkaamaan kurkut auki tai upottamaan laivan komentavan upseerin käskystä, tietämättä tai ehkä edes välittämättä siitä miksi ja minkä takia. Väitettäni tukee sotilaallisessa valossa ei sen vähäisempi kuin kenraali

Funston. Viittaa hänen tiedonantonsa New Yorkin *Evening Post*issa 30. kesäkuuta koskien sotamies William Buwaldan tapausta, joka aiheutti aika-
moista hälinää maan luoteisosissa¹. ”Upseerin tai sotamiehen ensimmäinen
velvollisuus on”, toteaa jalo soturimme, ”sokea kuuliaisuus ja lojaalisuus
hallitukselle, jolle hän on vannonut uskollisuudenvalan, riippumatta siitä
hyväksyykö hän tuon hallituksen vai ei.”

Kuinka ”sokean kuuliaisuuden periaate” voisi olla sopusoinnussa ”elämän,
vapauden ja onnen tavoittelun” periaatteen kanssa? Militarismen tappavaa
valtaa ei ole tässä maassa koskaan aiemmin osoitettu niin vaikuttavasti kuin
vastikään sotilastuomioistuimen tuomitessa sanfranciscolaisen ensimmäisen
pioneerikomppanian sotamiehen William Buwaldan viideksi vuodeksi so-
tilasvankeuteen. Kyseessä on mies, jolla on takanaan viidentoista vuoden
vakinainen palvelus. ”Hänen luonteensa ja käytöksensä olivat nuhteettomia”,
kertoo meille kenraali Funston, joka asiaa harkittuaan lyhensi Buwaldan tuo-
mion kolmeen vuoteen. Silti mies heitettiin yhtäkkiä ulos armeijasta; häneltä
riistettiin kunnia, vietiin mahdollisuus eläkkeeseen ja hänet pistettiin van-
kilaan. Mikähän oli hänen rikoksensa? Kuulkaahan, te vapaana syntyneet
amerikkalaiset! William Buwalda saapui julkiseen tilaisuuteen ja luennon
jälkeen hän puristi puhujan kättä. Kirjeessään *Postille*, johon olen jo yllä
viitannut, kenraali Funston vakuuttaa, että Buwaldan teko oli ”valtava hyök-
käys armeijaa vastaan, ehdottomasti pahempi kuin karkaaminen.” Toisessa
julkisessa lausunnossaan, jonka kenraali antoi Oregonin Portlandissa, hän
sanoi, että ”Buwaldan rikos oli vakava, maanpetosta vastaava.”

On aivan totta, että anarkistit olivat järjestäneet kyseisen kokoontumisen.
Jos sosialistit olisivat kutsuneet kokouksen koolle, kenraali Funston tiedottaa

¹ William Buwalda oli armeijan sotilas, joka käteltyään Emma Goldmania tämän pitämän
isänmaallisuus-luennon jälkeen San Franciscossa 1908 pidätettiin, tuomittiin sota-
oikeudessa, erotettiin kunniaa ja määrättiin viiden vuoden pakkotyöhön Alcatrazin vankilaan.
Oikeudenkäyntiä johtava kenraali nimesi hänen rikoksekseen ”kättelyn tuon vaarallisen
anarkistinaisen kanssa”. Buwalda, joka oli palvellut sotilaana 15 vuotta ja saanut kun-
niamaininnan ”uskollisesta palveluksesta”, ei tiennyt mitään anarkismista vaan osallistui
Goldmanin luento-
silasta uteliaisuudesta. Kärsittyään 10 kuukautta tuomiostaan hän
sai armahduksen presidentti Rooseveltiltä. Vapautuessaan vankilasta hän lähetti mitalinsa
takaisin armeijalle saatekirjeellä, jossa hän selitti, ettei hänellä ”enää ole käyttöä mokomille
helyille – Antakaa se jollekin, joka arvostaa sitä enemmän kuin minä”. Sen jälkeen hän
liittyi anarkistiliikkeeseen. (huom. Alix Kates Shulman, *Red Emma Speaks.*)

meille, ei Buwaldan läsnäololle olisi ollut minkäänlaista estettä. Tosiaankin kenraali sanoo: ”En epäröisi vähääkään osallistua sosialistikokoukseen itsekin.” Mutta että osallistuu anarkistikokoukseen, jossa puhujana on Emma Goldman – voisiko mikään olla sen ”maanpetoksellisempaa”?

Tämän hirvittävän rikoksensa vuoksi vapaana syntynyt Yhdysvaltain kansalainen, joka on antanut maalleen elämänsä parhaimmat viisitoista vuotta ja jonka luonne ja käytös tuona aikana on ollut ”nuhteetonta”, riutuu nyt vankilassa häväistynä, kunniattomana ja toimeentulo riistettynä.

Voiko olla mitään todellista vapauden henkeä tuhoavampaa kuin se henki, joka mahdollisti Buwaldan tuomitsemisen: sokean kuuliaisuuden henki? Tämähkö takia Yhdysvaltain kansa on viimeisten vuosien aikana uhrannut neljäsataa miljoonaa dollaria ja sydänverensä?

Uskon, että militarismi – minkä tahansa maan vakinainen armeija ja laivasto – ilmaisee vapauden rappiota ja kaiken sen tuhoa, mikä on parasta ja hienointa kansakunnassamme. Vääjäämättömästi lisääntyvät äänekkäät vaatimukset saada lisää sotalaivoja ja kasvattaa armeijaa sillä perusteella, että nämä takaavat meille rauhan, ovat yhtä absurdeja kuin väite, jonka mukaan rauhantahtoisiin ihminen olisi sellainen, joka kulkee hampaisiin asti aseistettuna.

Sama johdonmukaisuuden puute vaivaa niitä rauhantahtoisuutta teeskenteleviä, jotka vastustavat anarkismia sillä perusteella, että se mukamas yllyttää väkivaltaan, ja jotka kuitenkin riemuitsisivat Yhdysvaltain kansakunnan mahdollisuudesta kyetä syyttämään dynamiittipommeja lentokoneista puolustuskyvyttömien vihollisten niskaan.

Uskon, että militarismi loppuu, kun maailman vapautta rakastavat henget sanovat herroilleen: ”Menkää ja tehkää itse omat tapponne. Me olemme jo riittävän pitkään uhranneet itseämme ja rakkaitamme teidän sodissanne. Palkkioksi te olette tehneet meistä rauhan aikana loisia ja rikollisia ja sodan aikana raakalaisia. Te olette erottaneet meidät veljistämme ja muuttaneet maailman ihmisteurastamoksi. Ei, me emme aio tappaa puolestanne emmekä taistella sellaisen maan puolesta, jonka te olette varastaneet meiltä.”

Voi, minä uskon kaikesta sydämeistäni, että inhimillinen veljeys ja solidarisuus tulevat vielä kirkastamaan taivaanrannan sodan ja tuhon hirvittävästä verenpunaisesta kajosta.

IV Koskien sanan ja lehdistön vapautta

Buwaldan tapaus on vain yksi osa laajempaa sanan, lehdistön ja kokoon-tumisen vapautta koskevaa kysymystä.

Monet hyvät ihmiset kuvittelevat, että sanan ja lehdistön vapauksien peri-aatteita voidaan harjoittaa kunnolla ja turvallisesti perustuslain takaamissa rajoissa. Minusta vaikuttaa siltä, että se on vain tekosyy kammottavalle apa-tialle ja välinpitämättömyydelle sitä kohtaan, että sanan ja lehdistön vapaus on viimeisten kuukausien aikana, kuten olemme saaneet todistaa, ollut tässä maassa ankaran hyökkäyksen kohteena.

Uskon, että sanan ja lehdistön vapaudet tarkoittavat sitä, että voin kir-joittaa ja sanoa mitä haluan. Nämä oikeudet muuttuvat ilveilyksi, jos nii-tä säädellään perustuslaillisilla säädöksillä, lainsäädännöllä, postilaitoksen pääjohtajan kaikkivaltiailla päätöksillä tai poliisin pampulla. Olen erittäin tietoinen siitä, että minua tullaan varoittamaan seurauksista, jos poistamme kahleet sanoilta ja lehdistöltä. Uskon kuitenkin, että rajoittamattoman ilmai-sun harjoittamisesta aiheutuneiden seurausten hoitokeinona on sallia lisää ilmaisua.

Mielen kahleet eivät ole vielä koskaan padonneet edistyksen virtaa, kun taas tukahdutuksen aalto on liiankin usein tuonut mukanaan vain hätiköityjä yhteiskunnallisia purkauksia.

Eivätkö hallitsijamme ikinä opi, että Englannin, Hollannin, Norjan, Ruot-sin ja Tanskan kaltaiset maat, joissa on vallinnut laajin ilmaisun vapaus, ovat olleet vapaimpia niistä ”seurauksista”. Sen sijaan Venäjä, Espanja, Italia, Ranska ja valitettavasti myös Yhdysvallat ovat kohottaneet nämä ”seurauk-set” uhkaavimmaksi poliittiseksi tekijäksi. Yhdysvaltain kuvitellaan olevan maa, jota enemmistö hallitsee; kuitenkin jokainen poliisi, jolle ei ole annettu tätä enemmistön valtaa, voi tulla ja hajottaa kokouksen, repiä luennoitsi-jan puhujakorokkeelta ja pamputtaa yleisön ulos salista aitoon venäläiseen tapaan. Postilaitoksen pääjohtajalla, joka ei ole vaaleilla valittu virkamies, on valta estää lehtien julkaiseminen ja takavarikoida postia. Hänen päätök-sistään ei ole sen enempää valitusoikeutta kuin mitä on Venäjän tsaarin päätöksistä. Uskon todellakin, että me tarvitsemme uuden itsenäisyysjulis-tuksen. Eikö nykypäivänä ole enää Jeffersoneja ja Adamseja?

V Koskien kirkkoa

Aikoinaan niin vallankumouksellisen aatteen, sosialismin, poliittisten riip-
peiden äskettäisessä kokouksessa äänestettiin, ettei uskonnolla ja äänen
haalimisella ole mitään tekemistä keskenään. Miksipä niillä pitäisi olla? Jos
kerran ihminen on halukas antamaan sielustaan huolehtimisen paholaisen
tehtäväksi, niin samalla johdonmukaisuudella hän voi antaa politiikon huolehtia oikeuksistaan. Saksan bismarxilaiset sosialistit ovat jo aikaa sitten päättäneet, että uskonto on yksityisasiä. Verettömien ja omaperäisyyttä vail-
la olevien amerikkalaisten marxilaistemme täytyy tietysti hakea Saksasta viisautensa. Sillä viisauden ruuskalla on räimitty useita miljoonia ihmisiä sosialismin kurinalaistettuun armeijaan. Samoin voisi tapahtua täälläkin. Herran tähden, älkäämme vain loukatko sovinnaisuutta, älkäämme loukatko kansan uskonnollisia tunteita.

Uskonto on taikauskoa, jonka alkuperä on ihmisen kyvyttömyydessä käsitellä luonnon ilmiöitä. Kirkko on järjestäytynyt instituutio, joka on aina toiminut edistyksen kompastuskivenä.

Järjestäytynyt kirkollisuus on riistänyt uskonnolta sen naiiviuden ja alkukantaisuuden. Se on muuttanut uskonnon painajaiseksi, joka sortaa ihmisielua ja pitää mielen kahleissa. ”Pimeyden valtakunta”, kuten viimeinen tosi kristitty Leo Tolstoi kutsui kirkkoa, on ollut inhimillisen kehityksen ja vapaan ajattelun vihollinen – eikä sillä sellaisena ole mitään sijaa todella vapaiden ihmisten elämässä.

VI Koskien rakkautta ja avioliittoa

Rakkaus ja avioliitto ovat uskoakseni kaikkein kielletyimmät aiheet tässä maassa. On miltei mahdotonta puhua niistä loukkaamatta monien kunnan ihmisten vaalimaa säädylisyyttä. Ei ihme, että näiden kysymysten suhteen vallitsee niin suuri tietämättömyys. Mikään muu kuin avoin, rehellinen ja älykäs keskustelu ei puhdistaa ilmaa siitä hysteerisestä, sentimentaalisesta roskasta, joka kietoo näitä elintärkeitä aiheita – elintärkeitä niin yksilön kuin yhteiskunnankin hyvinvoinnin kannalta.

Avioliitto ja rakkaus eivät ole synonyymejä; päinvastoin ne ovat usein ristiriidassa keskenään. Olen toki tietoinen siitä tosiasiasta, että jotkut avioliitot solmitaan rakkaudesta, mutta tosiasiasa avioliiton ahtaat materiaaliset rajat murskaavat nopeasti tunteiden hauraan kukkasen.

Avioliitto on instituutio, joka antaa valtiolle ja kirkolle valtavat tulot sekä keinot urkkia tuota elämänvaihetta, jota hienostuneet ihmiset ovat kauan pitäneet omanaan, aivan omana ja pyhimpänä asianaan. Rakkaus on jo ammoisista ajoista lähtien ollut ihmissuhteiden mahtavin vaikutin, joka on uhmannut ihmisen säättämiä lakeja ja rikkonut kirkon ja moraalisuuden konventioiden rautakaltereita. Avioliitto taas on useinkin pelkkä taloudellinen järjestely, joka takaa naiselle elinikäisen henkivakuutuksen ja miehelle sukunsa säilymisen tai sievän leikkikalun. Avioliitto tai siihen valmentaminen valmistaa siis naista loisen elämään, riippuvaisen ja avuttoman palvelijan elämään, kun taas miehelle se antaa oikeuden pitää ihmiselämää omaisuutenaan.

Kuinka sellaisella asiaintilalla voi olla mitään tekemistä rakkauden kanssa – sellaisen osatekijän kanssa, joka menee kaiken rahan ja vallan edelle ja elää omassa rajoittamattoman inhimillisen ilmaisun maailmassaan? Emme kuitenkaan elä romantiikan, Romeon ja Julian, Faustin ja Margareetan, kuutamoiltojen, kukkien ja laulujen aikakautta. Elämme käytännöllisyyden aikakautta. Päällimmäinen asiamme on raha. Meille on sitä pahempi, jos olemme saavuttaneet aikakauden, jolloin sielun korkealentoisuuttakin valvotaan. Yksikään rotu ei voi kehittyä ilman rakkautta.

Mutta jos kaksi ihmistä palvovatkin rakkauden alttarilla, mitä voidaan sanoa kultaisesta vasikasta, avioliitosta? ”Se on ainoa naisen, lapsen, perheen ja valtion turva.” Avioliitto ei kuitenkaan tarjoa turvaa rakkaudelle; ja ilman rakkautta ei oikeaa kotia voi olla eikä ole. Ilman rakkautta ei pitäisi yhdenkään lapsen syntyä; ilman rakkautta ei kukaan todellinen nainen voi olla suhteessa mieheen. Pelko siitä, ettei rakkaus riitä takaamaan materiaalista turvallisuutta lapselle, on vanhanaikainen. Uskon, että kun nainen ilmaisee omaa vapautumistaan, hänen ensimmäinen itsenäisyytensä julistus sisältää ihailua ja rakkautta miestä kohtaan tämän sydämen ja mielen laadun vuoksi – eikä hänen lompakkonsa sisältämän rahamäärän vuoksi. Toinen julistus kuuluu, että hänellä on oikeus seurata tuota rakkautta ulkopuolisen maailman estämättä. Kolmas ja tärkein julistus on ehdoton oikeus vapaaseen äitiyteen.

Vapaaseen äitiin ja vastaavasti vapaaseen isään perustuu lapsen turvallisuus. Heillä on voimaa, päättäväisyyttä ja sopusointua luoda ilmapiiri, jossa ihmistaimesta voi kasvaa ihastuttava kukka.

VII Koskien väkivallan tekoja

Nyt tulen siihen vakaumukseni kohtaan, josta amerikkalaisen yleisön mielessä vallitsee suurin väärinymmärrys. ”No mutta hyvänen aika, etkös sinä yllytätkin väkivaltaan, tappamaan kruunupäitä ja presidenttejä?” Kuka niin väittää? Oletteko te kuulleet minun sanovan niin? Onko kukaan kuullut? Onko kukaan nähnyt sellaista painettuna kirjoituksiimme? Ei, mutta kun sanomalehdissä lukee niin, ja kaikki sanovat niin; niin siis täytyy olla. Voi armaan kansan oikeassa olemisen logiikkaa!

Minä uskon, että anarkismi on ainoa rauhan filosofia, ainoa yhteiskunnallisten suhteiden teoria, joka arvostaa ihmiselämää yli kaiken muun. Minä tiedän, että jotkut anarkistit ovat tehneet väkivallan tekoja, mutta hirvittävä taloudellinen eriarvoisuus ja valtava poliittinen epäoikeudenmukaisuus saavat tekemään sellaisia tekoja, ei anarkismi. Jokaikinen instituutio nojaa tänä päivänä väkivaltaan; koko ilmapiirimme on kyllästetty sillä. Niin kauan kuin näin on, voisimme yhtä hyvin pyrkiä pysäyttämään Niagaran putoukset kuin toivoa lopettavamme väkivallan. Olen jo sanonut, että niissä maissa, joissa vallitsee jossain määrin ilmaisun vapautta, on ollut vain harvoja väkivallan tekoja, jos ollenkaan. Mikä on tämän opetus? Yksinkertaisesti seuraava: ainnuttakaan anarkistin tekemää tekoa ei ole tehty henkilökohtaisen hyödyn, haalimisen tai voiton vuoksi, vaan päinvastoin tietoisesti protestiksi tiettyjä ylhäältä suunnattuja sortavia, mielivaltaisia ja tyrannimaisia toimenpiteitä vastaan.

Caserio tappoi Ranskan presidentin Carnot'n reaktiona tämän kieltäytymiselle kumota Vaillant'in kuolemantuomiota, vaikka Ranskan koko kirjallinen, tieteellinen ja humanitaarinen maailma oli vedonnut Vaillant'in puolesta.²

² Auguste Vaillant (1861 – 1894) oli ranskalainen anarkisti, joka heitti omatekoisen pommin parlamentin alahuoneeseen 1893 kostona anarkisti Ravacholin teloitukselle. Kukaan ei kuollut iskussa. Vaillant tuomittiin tästä huolimatta kuolemaan ja hänen teloituksensa puolestaan innoitti Emile Henryn ja Sante Geronimo Caserion omiin iskuihinsa. Vaillant'in

Bresci lähti Italiaan omilla rahoillaan, jotka hän oli ansainnut Patersonin silkkikutomoissa, jakeakseen oikeutta kuningas Humbertille, joka oli antanut käskyn ampua puolustuskyvyttömiä naisia ja lapsia leipämellakoiden aikana. Angiolillo teloitti pääministeri Canovasin, koska tämä oli palauttanut inkvisition Montjuicin vankilaan. Alexander Berkman yritti saada Henry C. Frickin hengiltä Homesteadin lakon aikaan, koska hän tunsu valtavaa sympatiaa Pinkertonin miesten tappamia yhtätoista lakkolaista kohtaan sekä Frickin viheliäisistä pikku kodeistaan häättämiä leskiä ja orpoja kohtaan.

Jokainen näistä miehistä teki syynsä maailman tietäväksi suullisilla tai kirjallisilla lausunnoilla osoittaen tekoon johtaneet syyt ja todistaen, että sietämätön taloudellinen ja poliittinen paine, kanssaihminen kärsimys ja epätoivo ajoivat tähän tekoon eikä anarkismin filosofia. He ovat esiintyneet avoimesti ja rehellisesti valmiina vastaamaan seurauksista, valmiina antamaan oman henkensä.

Diagnostisoituani yhteiskunnallisen sairautemme todellista luonnetta en voi tuomita heitä, jotka ilman omaa syytään kärsivät laajalle levinneestä pahuudesta.

En usko, että nämä teot voivat tai että niillä koskaan olisi edes pyritty saamaan aikaan yhteiskunnallista muutosta. Sellainen voidaan saavuttaa ensinnäkin vain suvaitsevalla ja laajalla kasvatuksella koskien ihmisen paikkaa yhteiskunnassa ja hänen suhdettaan toveriinsä sekä toiseksi esimerkin kautta. Esimerkillä minä tarkoitan kerran ymmärretyn totuuden tosiasiallista elämistä, en pelkästään sen teoretisointia. Viimeiseksi – mikä on kaikkein voimakkain ase – tulee massojen tietoinen, älykäs, organisoitu taloudellinen vastarinta suoran toiminnan ja yleislakon avulla.

Yleinen käsitys, jonka mukaan anarkistit vastustavat järjestäytymistä ja edustavat siten kaaosta, on täysin perusteeton. On totta, ettemme usko organisaation pakolliseen ja keinotekoiseen puoleen, joka pakottaisi ihmiset – joilla on keskenään ristiriitaisia makuja ja intressejä – yhdeksi ryhmäksi ja pitäisi heidät siinä pakolla. Anarkistit eivät vain ole vastustamatta vaan myös uskovat yhteiskunnallisen elämän ainoana mahdollisena perustana sellaiseen

viimeiset sanat olivat ”Kuolema porvaristolle! Kauan eläköön anarkia!”. Vaillantista samoin kuin muista tässä mainituista tapauksista enemmän artikkelissa Poliittisen väkivallan psykologia. (suom. huom.)

järjestäytymiseen, joka on seurausta luonnollisten intressien sekoituksesta ja joka on syntynyt vapaaehtoisen sitoutumisen kautta.

Orgaanisen kasvun harmonia tuottaa kirjon värejä ja muotoja – sen täyden kokonaisuuden, jota ihailimme kukassa. Vastaavasti vapaiden ihmisten järjestäytyneestä toiminnasta, joka luo solidaarisuuden hengen, seuraa yhteiskunnallisen harmonian täydellistyminen – siis anarkismi. Todellakin vain anarkismi tekee epäautoritaarisesta organisaatiosta todellisuutta, sillä se poistaa olemassa olevat yksilöiden ja luokkien väliset ristiriidat.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright
2014 tammikuu 5

Emma Goldman
Mihin minä uskon
1908

Kirjasta Maailman vaarallisimman naisen puheita ja kirjoituksia, 2008
Työväen Tuotantokomitea. Suomennos Hannu Toivanen ja Ulla Vehaluoto.
Haettu 5.1.2014 osoitteesta <https://sites.google.com/site/vallankritiikki/emma-goldman-maailman-vaarallisimman-naisen-puheita-ja-kirjoituksia/mihin-minae-uskon>